

HEATEO SIHTASUTUS

HEAD UUDISED

2010 - 1

SOTSIAALSE
ETTEVÖTJA
HÄÄLEKANDJA

Foto autor: Andres Haabu

SELLES NUMBRIS

UUDISED

TIINA LOKK: ÄRA MÖTLE VÄIKSELT, MÖTLE KOHE SUURELT

SOTSIAALSE ETTEVÖTJA ESIMESED SAMMUD

ELU AAFRIKA MOODI

SISUKORD

UUDISED LK 2-3

TIINA LOKK: ÄRA MÖTLE VÄIKSELT,
MÖTLE KOHE SUURELT LK 4-5

ELU AAFRIKA MOODI LK 6

SOTSIAALSE ETTEVÕTJA
ESIMESED SAMMUD LK 7

Suurelt mõtlejad

Paljud suured mõtted, teod ja algatused on sündinud ideevälgatustest, suurest entusiasmist, millegi puudusest või ebaratsionaalsusest, protestist või kõhklustest ja hirmudest. Igaühel oma motiivid. Kuid üks, mis kõiki ettevõtmisi, ettevõtjaid, juhte, liidreid ja eestvedajaid iseloomustab, on riskijulgus.

Sotsiaalse ettevõtlusega pole kartnud proovi teha näiteks Bangladeshist pärit pankur Muhammad Yunus, kes lõi mikrolaenu süsteemi, millest eest pärjati teda 2006. aastal Nobeli rahupreemiaga. Sama edasipüüdlikult jätkab tervisliku toitumise propageerimist nii koolides kui ka kodudes inglise kokk Jamie Oliver. Ning visalt teeb praegu tööd 14. PÖFFi õnnestumise nimel ka ettevõtmise algataja ja juht Tiina Lokk, kelle tegemistest ja mõtetest seekordses numbris pikemalt juttu on. Nimekirja võiks jätkuda veel pikalt.

Õnneks leiab aasta-aastalt ka Eestist üha rohkem häid algatusi, toredaid ja vajalike ettevõtmisi. Kuid ruumi oleks kindasti palju rohkematele. Kel idee olemas, aga puudu teadmistest, kust ja kuidas alustada või kelle poole pöördud, sel tasuks keerata kohe paar lehekülge edasi, sest häid nõuandeid ja mõtlemapanevaid küsimusi töstatab heateolane Jaan Aps. Head suurelt mõtlemist!

Signe Sillasoo
Toimetaja

* Sotsiaalne ettevõtlus - ettevõtluse rakendamine mitte kasumi teenimise, vaid ühiskonna paremaks muutmise abinõuna.

UUDISED

Mida uut toob 2010. aasta?

NOORED KOOLI

Neljandasse lendu saab kandideerida juba õige pea

2010. aasta esimestel kuudel on Noored Kooli sihtasutus teavitustöö lainel: 8. märtsil on 4. lendu kandideerimise tähtaeg. Meie eesmärk on viia programmi info võimalikult paljude potentsiaalsete osalejateni. Sellel aastal loodame programmis tervitada rekordarvu osalejaid – 20.

Kevadel kasvab Noored Kooli vilistlaste hulk enam kui kaheksordseks – lõpetab 2. lend. Kokku on meil seejärel vilistlasi ligi 20 ning kindlasti saab nende tegemistest veel palju kuulda!

2010. aastal teritame ka organisatsiooni fookust. Tuginedes kolmanda tegevusaasta kogemusele soovime veelgi järjepidevamalt töötada koos programmi osalejatega selle nimel, et õpetamises arvestataks õpilaste individuaalseid vajadusi – et igale õpilastele oleks tagatud võimalus saada hea haridus.

Kuidas saad Sina kaasa aidata Noored Kooli sihtasutuse tööle ja Eesti hariduselu edenemisele?

Ole Noored Kooli saadikuks. Räägi programmist oma tutvusringkonnas. Tutvusta sõpradele võimalust kandideerida Noored Kooli programmi ja/või toetada Noored Kooli sihtasutust – olgu see oskuste ja teadmistega või rahaliselt. Tule ise Noored Kooli toetajaks või osalejaks!

Lisainfo

SA Noored Kooli
Kaire Kroos, tegevjuht, kaire@nooredkooli.ee, 56642846
www.nooredkooli.ee

TERVE EESTI SA

Koolituste valik suureneb

2010. aastal Terve Eesti SA muudkui laiendab: kõike, mis võimalik, ja hästi palju. Tegelikult teeme seda ikkagi täiesti läbimõeldult. Sel aastal plaanime avardada pakutavate koolituste valikut, pakkuda uutele ettevõtetele võimalust ühineda koalitsiooniga „Ettevõtted HIV-i vastu“, leida uusi vabatahtlikke ning kõige tipuks soovime jõuda valmisolekuni, et meie kompetentsi hulka võiks lisanduda HIV-i kõrval veel mõni sobiv ja oluline teema.

Et leida koalitsiooni sobivaid ettevõtteid, ootame rõõmuga

kõikvõimalikke vihjeid ja soovitusi võimalike kandidaatide kohta. Vabatahtlikku tegevuse arendamisega plaanime algust teha samuti koalitsiooniettevõtetes.

Sel aastal pakume esimest korda võimalust osaleda „Tagasi kooli“ HIV-teemalises eriprojektis, võimalusel kordame eelmise aasta lõpus läbi viidud HIV-testimise aktsiooni ning oleme jällegi avatud ideedele ja inimestele, kes tahaksid vabatahtlikena kaasa lüüa.

Juba õige pea loodame toimima saada meie uue kujundusega kodulehekülje, kust võib leida loetelu uutemoodi koolitustest. Lisaks tavapärasele HIV-koolitusele ning eelmise aasta lõpus lisandunud lapse seksuaalsuse teemalisele loengule oleme oma programmi täiendamas erineva fookuse ning erisuguste huvidega osalejatele suunatud koolitustega.

Lisainfo

Terve Eesti SA
Ande Etti, kommunikatsioonijuht, ande@terve-eesti.ee
www.terve-eesti.ee

UUSKASUTUSKESKUS

Kevadega algab uus kampaania

Uuskasutuskeskus (UK) liigub 2010. aastal väikeste, kuid kindlate sammudega iseseisvumise poole! Veel mõned kuud ja pankrotioht peaks möödama olema. Suur töö on tehtud, veel suurem aeg ootab ees.

Läinud aasta viimasel kuul avasime müügikoha Telliskivi keskuses ning esimest korda UK ajaloos oli pood esimesel tegutsemiskuul kohe kasumlik.

Lisaks UK perele panustasid uude poodi olulisel määral Tallinna Kaubamaja, Dreamers, sisekujundaja Kristiina Voolaid, Pirkko Valge, fotograaf Stina Kase ja paljud teised head inimesed.

Märtsis toimub koostöös Tallinna Kaubamajaga järjekordne kogumiskampaania. Seekord ootame inimestelt kevad-suviseid rõivaid ning samuti nõusid, mis aegade jookusl kõõgikapi tagumisse nurka on ununenud.

Suurte sammudega edasi liikudes vajame suurel hulgal abikäsi! Seoses sellega otsime oma meeskonda vabatahtlikku kommunikatsioonispetsialisti ja vabatahtlike tegevuse koordinaatorit.

Lisainfo

Uuskasutuskeskus
Katriin Jüriska, Uuskasutuskeskuse juht
katriin@uuskasutus.ee
www.uuskasutus.ee

SINA NOORED

Algab tihedam koostöö koolidega

SINA on regulaarselt tegelenud programmimudeli arendamisega. Eelmisel hooajal oli SINA põhifookuses õppe- ja materjalide loomine ning lisaks töötasime välja selgema süsteemi SINA mõju hindamiseks. Sel hooajal uuendusi rakendades jõuame selgema arusaamiseni, mil määral tegelikult toetame SINA-s osalevate noorte kujunemist ettevõtlikumaks ja hoolivamaks.

Eelmiste aastate kogemusi silmas pidades oleme võtnud selgema suuna sellele, et luua koolidega tihedamad koostöösuhted ning teinud muudatusi õppeprogrammi ülesehituses, et töötubasid saaks korraldada ka väiksemates piirkondades.

Eelkõige saab vabatahtlikuna kaasa lüüa nii piirkonna eestvedaja kui ka mentorina, kes mõlemad pakuvad SINA-noortele olulist tuge projekti elluviimisel. Samuti on sel aastal SINA sihiks arendada kodulehte selliselt, et see kujuneks enam noori toetavaks virtuaalseks õpikeskkonnaks. Selle suure ja olulise sammu teostamiseks otsime enda kõrval veebipõhistest õpikeskkondadest vaimustujaid, kaasamõtlejaid ning abistavaid teostajaid.

Lisainfo

SINA Noored
Kaja Kuusik, programmi koolitusjuht, kaja.kuusik@sinanoored.ee
www.sinanoored.ee

HIPPAR

Hippar tahab keskkonnale pai teha

Oleme korraldamas suurt taaskasutusprojekti, mis on väga eriline – tahame näidata, et taaskasutus tähendab väga põnevaid ja stiilseid ning odavaid lahendusi riietuses.

Hippari tegevus on võimas! Alusutuseks kogume Harjumaal noorte abiga riideid ja aksessuaare, siis korraldame disainikonkursi ja hiiglasliku laada, kus teeme koos tuntud disaineritega vanadest riietest uued ja stiilsed rõivad!

Praegu on kõmuline teema Hippar-disaineri otsingud. Mis tähendab, et me üritame leida uuenduslike ideedega disainerit, kelle parimaks oskuseks disainivallas oleks oskus näha asju teise pilguga. Võitjatele avanevad paljud uued ukSED ja võimalused.

Lisainfo

Hippar
Girti Suun, tiimijuht, hippar13@gmail.com
hippar.yolasite.com

TIINA LOKK: ÄRA MÖTLE VÄIKS

SÜGISESI PIMEDAID ÖHTUID JA ÖID HÄSTI ILMA PÖFFITA ENAM ETTE EI KUJUTAKS, 13 AASTA JOOKSUL ON TOODUD KODUMAISE PUBLIKU ETTE TUHANDEID FILME, PAKUTUD TÖÖD SADADELE INIMESTELE JA KORRALDATUD ARVUKALT ERINEVAID ALAFESTIVALE. ETTEVÕTMISE SÜNNIST RÄÄGIB SELLE LOOJA, JUHT JA LIIDER TIINA LOKK.

Kõik festivalid, sealhulgas Cannes'i, Veneetsia ja Berliini filmifestival, on maailmas sündinud protestiaktisioonist, nii ka PÖFF, tunnistas festivali algataja Tiina Lokk. Olgugi, et idee, mis oli pikka aega küpsenud, näis alguses ebareaalsena nii talle endale kui ka paljudele teistele, sai motivatsioon temas ühel hetkel võitu ning põhjusi, mis ärgitasid ettevõtmist ellu viima, oli rohkem kui kõhklusi.

“Esiteks oli Eesti üks vähe-seid riike maailmas, kellel polnud oma filmifestivali,

ja sellega seotud probleemid Eestis.

Igatahes 1997. aasta sügisel saigi asjale hoog sisse lükatud, esimene 23. filmiga festival hakkas aasta-aastalt järjest suuremaks paisuma ja on nüüdseks kasvanud pea kümnekordselt.

“Ma arvan, et mingisugusel kujul aitas festival kaasa näiteks sellele, et ühel hetkel kuulutas kultuuriministerium kinode renoveerimise oma prioriteediks. Sellepärast, et kaua siis ikka küsitakse, et mispärast

“Ära mõtle väikselt, mõtle kohe suurelt. Kui sa mõtled suurelt, siis sa saad aru, et sa ei pea tegelikult häbenema sellist sõna nagu "majandus", sa ei pea häbenema sellist sõna nagu "ettevõtlus" ja sa ei pea häbenema selliseid sõnu nagu "turundus" ja "müük".”

mis on igati elementaarne osa kultuurist,” sõnas Lokk. Ning teiseks oli 1997. aasta, samuti majanduses mitte kõige roosilisem aeg, mil kinosisid suleti ning küsimärgi all oli ka Eestis filmitootmise jätkamine. “Üleüldse oli filminäiduse ümber tol ajal enneolematu astronoomiline kogus rumalust,” tunnistas Lokk.

Festival näis ainuõige lahendusena, sellega alustamine oli Lokki sõnul nii-öelda viimane karje. Ja kõik ikka selle nimel, et tõmmata uppuvale laevale veel viimast tähelepanu – tuua fookusesse filminäidus

meil Eestis kinosisid ei ole,” sõnas Lokk.

PÖFF kui üllas sotsiaalne ettevõtmine

Ka Heateo meelest on PÖFF üks suurepärane sotsiaalne ettevõtmine. Põhjusteid, miks see nii palju tunnustust on pälvinud, julgus Tiina Lokk pakkuda neli. “Esiteks oleme üks väheseid ettevõtmisi Eestis, kus mitte ainult viimastel aastatel, vaid kogu aeg on olnud suur tung vabatahtlikele kohtadele. Näiteks eelmisel aastal, PÖFFi tippphetkel, mis kestis kaks nädalat, oli meil koos vabatahtlikega kaasatud ca 350

inimest,” rääkis ta. Nende seas oli väga palju noori, partnerorganisatsioonide esindajaid ja ka firmajuhte. “Kui me räägime noortest, siis nende jaoks on see vaieldamatult hea elukool. Neid usaldatakse väga palju, sest nii mõnedki kohad on ju üripis vastutusrikkad. Samas õpivad nad suhtlema, iseenese ja organisatsiooni eest seisma,” täpsustas ta.

Teine põhjus, miks PÖFF sotsiaalse ettevõtmisena silma võiks paista, oli Loki meelest see, et festivali ette valmistades tehakse koostööd ligi 70 riigiga. Ekraanile jõuavad ligi 60 riigi filmid. See tähendab erinevaid kultuure, tavasid, traditsioone, mis kõik avardavad inimeste maailmatunnetust ja suurendavad teadmispagasit. “Kui seda ei oleks, siis oleksid meie noored kindlasti veel arglikumad kuhugi välja minema, mõtlema või olema. Väga palju tuuakse neile ikkagi maailma koju kätte,” tunnistas Lokk.

Kolmandaks tõmbab festival hulgaliselt tähelepanu ka Eesti filmitööstusele ja -haridusele, mis ei oleks ilma PÖFFita Loki sõnul kindlasti praegu sellises seisus, kus ta on. “Üks otsene resultaat on kindlasti filmikool (Balti Filmi- ja Meediakool – toim). Kui see kool asutati, ja seda nii meie kui ka välisfondide toel, siis oli ilmselt üheks eelduseks ka festivali olemasolu,” arvas Lokk.

Neljandaks põhjuseks on ehk see, et festival tegeleb otsese heategevusega. Näiteks Tartus toimuv alafestivali TARTuFFi on publikule tasuta. Ja loomulikult ei saa nimekirjast jätta välja ka reklaami, mida festival

Eestile ja Tallinnale teeb. “Seega PÖFF on natuke nagu Trooja hobune, mis toob 250 filmi. Need filmid on nagu Trooja sõdurid, kes aitavad maailma teistsugusemaks ja värvilisemaks muuta,” lausus Lokk positiivselt.

“Eesti ettevõtja saab hoopis rohkem aru, mida tähendab sotsiaalne ettevõtmine, kui tarvilik see on ja mis juhtuks siis, kui ta ühel hetkel lakkaks olemast.”

Ühiskonnas suhtumine muutumas

Mööda on saanud Tiina Loki sõnul ka algusaastatel kogetud viltuvaatamine. Ühe rohkem oskavad sääraseid ettevõtmisi väärtustada välismaiste kõrval ka kohalikud ärimed ja organisatsioonid, kes julguvad juba ise abi pakkuma tulla.

“Viimase 3-4 aasta jooksul on hakanud meie ühiskonnas toimuma väga murdelised protsessid. On hakanud vahelduma ärimedest põlvkond. Esile tõusevad nüüd need ärimed, kes on kasvanud vaba Eesti ajal. Need ärimed on palju laiema silmaringi ja missioonitundega,” tõdes Lokk.

“Kui küsisime Eesti ettevõtelt aastate eest raha, siis oli selline tunne, nagu oleks pidanud reie küljest liha raiuma. See mentaliteet on nüüd aga täitsa muutunud. Eesti ettevõtja saab hoopis rohkem aru, mida tähendab sotsiaalne ettevõtmine, kui tarvilik see on ja mis juhtuks siis, kui ta ühel hetkel lakkaks

SELT, MÕTLE KOHE SUURELT

olemast.”

Küsimuse peale, kuidas heale ideele, olgu see siis sotsiaalne või mitte, tähelepanu tõmmata ja teiste hulgast silma paista, nii nagu PÖFF on seda suutnud, vastas Tiina Lokk konkreetselt: “Ära mõtle väikselt, mõtle kohe suurelt. Kui sa mõtled suurelt, siis sa saad aru, et sa ei pea tegelikult häbenema sellist sõna nagu “majandus”, sa ei pea häbenema sellist sõna nagu “ettevõtlus” ja sa ei pea häbenema selliseid sõnu nagu “turundus” ja “müük”.”

PÖFF unistab oma kinost

Suurelt mõtlemist pole Tiina Lokk ka ise lõpetanud. Ideid ja plaane, mida nii isiklikus- kui ka tööelus teha tahaks, on hulgi.

“PÖFF on natuke nagu Trooja hobune, mis toob 250 filmi. Need filmid on nagu Trooja sõdurid, kes aitavad maailma teistsuguseks ja värvilisemaks muuta.”

“PÖFF on alati unistanud oma kinost. See aeg on ammu küps, kus me suudaksime tekitada väga huvitava repertuaari Tallinna linna, mida oleks väga vaja,” lausus ta õhinal.

Lisaks on unistuste nimekirjas veel kaks filmitemaalset raamatut, mis kirjutamist ootavad ning tööd-tegemised oma kodus. “Mind on hakanud huvitama ka kodanikuühiskond ja kodanikuaktiivsus; küsimused, kui suur võimalus ja ruum on üldse tegutseda n-ö kodanikualgatusse vormis ja kui palju

Foto autor: Andres Haabu

me selles osas oleme ära politiseerunud? Nabasoolikas ütleb mulle, et mingid vajakajäämised selles asjas on,” toonitas ta.

Unistuste täitumine jääb oma aega ootama. Tänavu läheb Tiina Lokk lootusrikkalt vastu juba 14. PÖFFile. Hapumatest aegadest pole ennast heidutada lastud. Head asja aitab Loki sõnul endiselt hästi teha positiivne suhtumine ja kreatiivne mõtlemine: “Rasked olud sunnivad palju loominguilisemalt mõtlema ja ümber mõtlema. Võib-olla võiks seda Eesti ühiskonnas mõnevõrra rohkem olla.”

Signe Sillasoo

Pimedate Ööde Filmifestival ehk PÖFF

- Sündinud 1997. aasta detsembris

- Vanus 13

- Öed-vennad: tudengifilmide festival Sleepwalkerst (10 a), animafilmi-festival Animated Dreams (11 a), laste- ja noortefilmide festival Just-Film (8 a), Haapsalu õudusfilmide festival (5 a), Tartu armastusfilmide festival tARTuFF (4 a), Kumu dokumentaal (3 a), Nokia mobiilifilmide festival MOFF (3 a)

Kristina Mänd: Elu Aafrika moodi

Väikesest, valgete ööde, aastaringse halva suusailma ning suurepärase klassikalise muusika võimalustega Eestist kolis Kristina Mänd 2006. aasta alguses suurde, värvilisse, mitmerahvuselisse ning suurte loomadega maale, Lõuna-Aafrika Vabariiki (LAV) juhtima oranisatsiooni CIVICUS .

Töötasin Eestis viis ja pool aastat Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu (EMSL) juhatajana, mis kuulub organisatsiooni CIVICUS võrgustikku. Sidemed LAViga sõlmisin 2001. aastal, kui CIVICUSE toonane peadirektor Kumi Naidoo käis Eestis kodanikuühenduste teisel aastakonverentsil esinemas.

2005. aastal tuli organisatsioonilt tööpakkumine – ettepanek töötada CIVICUSE peakorteris pool aastat nõunikuna ja analüütikuna, ülesandeks ühendada EMSLi-sarnased kodanikuühenduste liidud erinevatest riikidest ning juhtida selle gupi tööd. Mõeldud, tehtud! Pakkisin kotid ja asusin teele.

Nõunikust organisatsiooni juhiks

Kui olin tegevused käima lükanud, muutusid asjaolud CIVICUSES nõnda, et mul paluti administratsioonidirektori ametikoht üle võtta. Olin peadirektorit nõustanud juhtimisküsimustes ning kui juba nõu oskasin anda, miks siis mitte ise mõnd nendest nõuannetest ellu viia?

Minu vastutusala sai personalijuhtimine, finantsjuhtimine, kommunikatsioon, liikmeskond, maailmasaamblee ning CIVICUSEle rahaliste vahendite hankimine. Ampluaa oli lai ja vastutust oli palju. Kaheksa kuud juhtisin 36-liikmelist seltskonda, kuhu kuulus liikmeid 24rahvusest. Mul oli kolleegide näiteks Kamerunist, Zimbabwest, Venetsueelast,

Eritreast, Filipiinidelt, Indiast ja mitmelt poolt mujalt.

Eesti ja Lõuna-Aafrika Vabariigi sarnasused

Lõuna-Aafrika Vabariik on väga põnev maa, kus on minu jaoks koos kaks huvitavat aspekti – inimesed, kellega ma koos töotan ja see koht, mis on rikkalik, huvitav ja kaunis. See on kiluke Aafrika mandril asuvast 53 riigist, kus elab kokku ligi 900 miljonit inimest ja mitte kõik ei ole hõivatud nälgimise, kodusõdade ja migreerumisega. Enamik riike elab täitsa põnevat elu.

LAV on Aafrika riikidest üks arenenumaid, edukamaid ja jõukamaid. Mentaliteedilt, lähenemiselt, ootustelt ja pettumustelt on LAV Eestiga sarnane. Ja seda just seetõttu, et mõlemad riigid on pidanud viimase 15 aasta jooksul toime tulema tohutute sotsiaalsete muutustega, mille käigus on tekkinud põlvkond, kellest pooled on kannatanud ja pooled nautinud muutuse vilju. See on omakorda toonud kaasa ebavõrdsuse, milleks keegi valmis polnud. Esimesed vabad valimised olid LAVis alles 27. aprillil 1994, kui presidendiks valiti Nelson Mandela.

AIDS on endiselt teisejärguline teema

On üks valdkond, mis on piinlik teema mõlemas riigis – HIV/AIDS. Kogu maailm naeris LAVi presidendit Thabo Mbeki üle, kelle sõnul HIV/AIDS pole omavahel seotud - küüslaugu ja hea toitumisega saab terveks.

LAVi tervishoiuminister Manto Tshabalala-Msimang sai koledasti utsi aga 2006. aasta rahvusvahelisel AIDSi konverentsil, kui ta oma presidendi sõnu kordas. Irvitati ka endise LAVi asepresidendi Jacob Zuma üle, kes olles kohtu all süüdistatuna HIV-positiivse naise vägistamises (milles ta muide õigeks mõisteti, sest vahekorrd oleval olnud konsensuslik), ütles, et ta nakkust ei karda, sest käis pärast duši all ja probleemi pole.

Ka meie enda juhtivad poliitikud ei teinud 1990ndate keskpaigas ja veel 2000 alguseski ühtegi asjalikku otsust, vaatamata sõnaliste ja numbrilistele hoiatustele, et HIV muutub meil epideemiaks ning tollase 100 HIV-positiivse asemele saab meil olema 10 000 nakatunut.

Fakt on aga see, et LAVis on AIDSi tõttu praeguse seisuga surnud ca kolm miljonit

inimest. Eestis on viirusekandjaid 6615 ja see teeb meist Euroopa ühe kõige kiirema levikuga riigi. Inimesed kannatavad mõlemal maal poliitike vastutustundetu ja eirava suhtumise tõttu.

Sotsiaalne ettevõtlus Lõuna-Aafrika Vabariigis

LAVi ühenduste ja ettevõtjate kõige väärtuslikum tegevus HIV/AIDSi vallas ei ole mitte nii väga ennetus kui viiruse saanud inimestega tegelemine.

Üks selline suurepärane näide on Pääsukese küla ehk Sparrow Village (www.sparrowvillage.org), kus elavad HIV-positiivsed lapsed või lapsed, kes on jäänud HIV/AIDSi tõttu üksi. Neid toetatakse ja õpetatakse, et elu läheb siiski edasi ja ettevõtlik tasub olla alati .

Kristina Mänd

CIVICUS on rahvusvaheline kodanikuühenduste liit, millel liikmeid üle maailma. Info: www.civicus.org

3 KÜSIMUST SULLE, ALUSTAV SOTSIAALNE ETTEVÕTJA!

Olla iseenda peremees, ettevõtjana. Muuta oma tegutsemisega ühiskonda paremaks. Täita iga elatud päev tegevusega, mis võib olla paganama raske, kuid on kindlasti mõtestatud ja rahuldust pakkuv. Kuidas jõuda selleni, et eespool toodu ei jääks pelgalt roosavahuseks tekstiks eneseabiraamatu tagakaanelt? Iga kuu pöörduvad Heateo poole mitmed inimesed, kes soovivad läbi oma idee elluviimise alustada karjääri sotsiaalse ettevõtjana. Poole aasta möödudes on vaid vähesed neist oma ideed päriselt teostama asunud. Järgnevalt kolm küsimust, millele vastuste otsimine aitab teha kõige esimesed sammud õiges suunas.

1) Kas mu tegevuse tulemi eest on keegi nõus maksma?

Sotsiaalsest ettevõtlusest huvitatutel tasub meele pidada, et sotsiaalne ettevõtlus on ettevõtlus. Ettevõtlus eeldab kliendi, mitte sponsori või toetaja olemasolu.

Tihti tundub, et keegi „peab maksma“ või „toetama“, sest lahendatakse sotsiaalset probleemi. Keegi „ei pea“ midagi. Su idee peab rahuldama maksejõulise klientuuri reaalset vajadust, muidu pole tegemist ettevõtlusega.

NB! Maksejõuline klientuur ei pea olema Su tegevuse lõppsihtrühm. Oletame, et Sa juhid endistes uimastisõltlastes tööharrumise tekitamise programmi. Kui linnavalitsus tellib Sinult tänavapuhastamise teenust, on Su tegevuse sihtgrupiks endiselt ekssõltlased, kuid teenust ostvaks kliendiks kohalik omavalitsus. Oled sotsiaalne ettevõtja.

2) Kas mul on sotsiaalse ettevõtlusega alustamiseks piisavalt

ressursse selle mõiste kõige laiemas tähenduses?

Algatuse käivitamisel kulub alati rohkem ressursse kui alguses planeeritud. Miks? Sest alati läheb veidi erinevalt, kui planeeritud. Läheb kas paremini või halvemini.

Kui läheb kavandatust paremini, on tarvis vabu vahendeid tekkinud võimaluste ära kasutamiseks (näiteks lahenduse patenteerimise eest riigilõivu tasumiseks).

Kui läheb prognoosist halvemini, on tarvis investeerida uuesti järje peale saamiseks (näiteks eelarveaugu lappimiseks).

Aga mis siis, kui alguses raha üldse ei laeku? Kui pikka aega on võimalik vabatahtlikult töötada?

NB! Raha pole kaugeltki ainuke ressurss, mida planeerida tasub. Tavaliselt ei saa komistuskiviks mitte finantsvahendid, vaid hoopis eitavad vastused järgmistele küsimustele, mis pahatihti alles reaalse töö käigus selguvad:

Kas mul on aega veelgi roh-

kem pühendada (näiteks pere kõrvalt)?

Kas mul on energiat veelgi rohkem pingutada (näiteks unetundide arvelt)?

Kas mul on piisavalt emotsionaalseid varusid probleemidega tegelemiseks (näiteks ära hüppavate meeskonnakaaslaste korrale kutsumiseks)?

3) Kas ma olen teinud kõik, et endale algatuse edukaks käivitamiseks piisavalt liitlasi leida?

Kõikidel sotsiaalsetel ettevõtjatel tasub meele pidada, et nendele on saadaval rikkalik ressurss, mida paljudel äriettevõtetel pole võimalik kasutada. Selleks ressursiks on üksikisikute, kogukondade ja organisatsioonide hea tahe ning huvid.

Hea tahe võib tuleneda soovist aidata südamelähedast valdkonda (näiteks keskkonnakaitse) või tahtest suunata oma panus heategevuslike aktsioonide asemel sotsiaalse ettevõtluse kui jätkusuutlikuma tegevusmudeli toetuseks.

NB! Veelgi tugevamatel

liitlastel on lisaks heale tahtele ka isiklik huvi Sind aidata. Tasub mõelda, kuidas ja kust selliseid liitlasi leida.

Variant 1: Sinu lahendatav probleem on liitlast ennast isiklikult puudutanud. Näiteks juhul, kui tal on endal lapsendamise kogemus, võib ta tahta Sinu lapsendajate koolitusprogrammi läbiviimist nii nõuga kui ka rahastusega toetatada.

Variant 2: Sinu lahendus toob liitlasele otseselt või kaudselt kasu. Näiteks aitab Sinu pakutava nõustamisteenuse laiendamine jõuda ministriure arengukavas püstitatud eesmärgideni.

Variant 3: Sinu algatuses kaasalõõmine on liitlasele unikaalseks arenguvõimaluseks. Näiteks tippkoolitaja võib Sinu keskkonnanahariduslikus projektis osalejad koolitades saada väärtusliku kogemuse tööst tema jaoks uue sihtgrupiga.

Jaan Aps

Heateo Sihtasutuselt on võimalik tellida sotsiaalse ettevõtluse koolitusi.

Lähem info:
www.heategu.ee/koolitus

MIKSTOETAN HEATEGU?

Tõnis Hinnosaar Altex Marketing

Oleme toetanud oma sõpru juba kolm aastat. Heateo Sihtasutusega jagame alati lahkelt teadmisi ja kogemusi. Võimaldame neile tasuta koolitusi, konsultatsioone ning sissepääs meie üritustele on neile prii. Miks me seda teeme?

Toetame häid ideid ja hakkajaid inimesi, sest nii saame edendada neid teemasid, millesse suhtume kirglikult – näiteks rohelist mõtteviisi. Ei saa välistada ka kaasalöömise lusti. See on suurepärane võimalus "anda tagasi" ja jagada teistega õnnestumisi, mida oleme ise kogunud. Nagu öeldakse: jagatud rõõm on kahekordne rõõm.

Usume, et kõik ettevõtted peaksid käituma sotsiaalselt vastutustundlikult. Püüame olla teistele eeskujuks ning ühtlasi avardada ka oma silmaringi.

Kristjan Otsmann, Aja- ja projektijuhtimise koolitaja

Kirjanik Catherine Aird on soovitanud olla eeskuju, mitte hoiatus. See ongi üks põhjusist, miks osalen jõudumööda Heateo tegevustes.

Ühelt poolt on Heateos ja selle algatusis osalevad inimesed mulle eeskujuks – nende sõnad langevad kokku tegudega ning näen, kuidas nad muudavad maailma silmanähtavalt paremaks.

Teisest küljest aitab Heateo tegevus osalemine mul olla nendega kas või veidigi sama moodi ning parandada koostöös nii seda suurt maailma, mis meid ümbritseb ja milles tegutseme, kui ka meie enda, sisemist maailma.

Ausalt öeldes on mul mängus ka omakasu: kui aitame teistel inimestel paremini elada, siis on parem elada ka meil endil. Selleks kutsun Sind üles panustama samuti heategudesse – hakatuseks ava lehekülge heategu.ee ning uuri kas või paar minutit, kuidas Sina saad maailma parandada.

Toeta Heateo Sihtasutust või mõnda meie portfelliorganisatsioonidest. Vaata www.heategu.ee/toeta või võta ühendust Katrin Tamsariga: katrin@heategu.ee

Head Uudised on trükitud 100 % ümbertöödeldud paberile Cyclus. Paberi on lahkelt annetanud MAP Eesti, ajakirja on tasuta trükkinud Uniprint.

Suurtoetaja: **Swedbank**

map
a company of Antalis

antalis TEV

Vabatahtlikud (aitäh!):

Toimetaja: Signe Sillasoo
Keeletoimetaja: Kerli Prass
Kirjutajad: Kristina Mänd, Jaan Aps

Fotograaf: Andres Haabu
Kujundaja: Liina Puusepp